

Sygnatura akt I C 658/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ś., dnia 27 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maja Sawicz

Protokolant: Zofia Wąsowska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2023 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa K. U.

przeciwko Gmina R.

o zapłatę

I. oddała powództwo w całości;

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej koszty procesu w kwocie 5417 zł;

III. nie obciąża powódki kosztami sądowymi w pozostałej części.

Sygn. akt IC 658/19

UZASADNIENIE

Powódka K. U. wniosła (k. 398) przeciwko Gminie R. o zapłatę kwoty 125 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty:

-80 000 zł od dnia 17 września 2018 r. do dnia zapłaty;

- 45 000 zł od dnia rozszerzenia powództwa, tj. 27 maja 2022 r.

a także o zasądzenie odszkodowania w kwocie 870, 18 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu (...) r. w miejscowości T. na terenie Gminy R. uległa wypadkowi w pobliżu tablicy ogłoszeń, tj. na działce nr (...). Wracając do samochodu poślizgnęła się na oblodzonej nawierzchni i upadła, uderzając głową o zamarznięte podłoże.

Powódka przywołała przepis art.184b ustawy o gospodarce nieruchomościami w myśl którego zarządzanie nieruchomościami polega na podejmowaniu decyzji i dokonywaniu czynności w celu zapewnienia właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej nieruchomości oraz zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania i właściwej eksploatacji nieruchomości, w tym bieżącego administrowania nieruchomością, jak również czynności zmierzających do utrzymania nieruchomości w stanie nie pogorszonym zgodnie z jej przeznaczeniem.

Powódka podniosła, że z miejsca zdarzenia została przewieziona bezpośrednio do (...) Centrum Medycznego w P., gdzie poddano ją wstępnej diagnozie i wykonano TK. Z powodu dolegliwości bólowych i wyniku TK została skierowana na Oddział Neurologiczny, gdzie przebywała do 4 stycznia 2018 r. w trakcie leczenia kontrolowano zmiany krwotoczne mózgu. Następnie powódce zalecono oszczędny tryb życia oraz dalsze leczenie w poradni neurologicznej, a w związku

z utratą węch i smaku skierowano powódkę do poradni laryngologicznej. Powódka podała, że kontynuuje leczenie m.in. w ZOZ-ie w K. i Gabinetie Neurologicznym lek.med.E. U..

Powódka podała, że w związku ze zdarzeniem jej życie stało się w znacznym stopniu utrudnione, a w pewnym okresie była uzależniona od osób trzecich. Ograniczeniu uległa także jej aktywność życiowa, gdyż przed zdarzeniem była w pełni sprawną osobą.

Powódka podała, że na dochodzone odszkodowanie składają się wydatki w postaci: kosztów dojazdów do placówek medycznych 640, 18 zł, kosztów badania EEG 100 zł i kosztów wizyty lekarskiej 130 zł.

Pozwana Gmina R. w odpowiedzi na pozew (k.99) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Strona pozwana zakwestionowała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia (...) r. z powodu nieudowodnienia przez powódkę w myśl art. 6 kc zawinienia przez pozwaną Gminę, która zgodnie z umową nr (...) z dnia 2 stycznia 2017 r. zawartą z R. Usługami (...)zo.o. zapewniła zimowe utrzymanie terenów Gminy na obszarze Miasta i Gminy R. w roku 2017 r., w tym również w miejscowości T..

Strona pozwana zarzuciła też, że systematycznie i na bieżąco utrzymywała we właściwym stanie nawierzchnię działki nr (...) przy budynku mieszkalnym nr (...) w T.. (...) T. zlecał posypywanie kruszywem przedmiotową działkę i zapewniał jej stan odpowiednio do warunków atmosferycznych, co potwierdza fakt braku zastrzeżeń ze strony mieszkańców. Strona pozwana zauważyła też, że zima w 2017 r. była łagodna i w dacie zdarzenia jak i w dniach poprzedzających nie było opadów śniegu, deszczu ze śniegiem, gradu, marznącej mżawki, mrozu ani gwałtownego oziębienia. Dopiero od 18 stycznia 2018 r. nastąpił nawrót zimy. Straż Miejska ani Policja nie odnotowały żadnych zgłoszeń dotyczących kolizji spowodowanych złymi warunkami atmosferycznymi w grudniu 2017 r.

Strona pozwana zarzuciła nadto, że nawierzchnia działki (...) w dacie zdarzenia wykonana była z kruszywa łamanego o średnicy od 0,31,5 mm o grubości 20 cm przed zagęszczeniem, po zagęszczeniu warstwa nie przekracza 15 cm. Najczęściej jednak grubość warstwy wynosi 6-8 cm. Tak ułożona nawierzchnia cechuje się dużą przesiąkliwością wody oraz tworzeniem się naturalnej warstwy antypoślizgowej i wyklucza zasadniczo możliwość spowodowania zmarzliny. Utrzymywanie szutrowej nawierzchni przez stronę pozwaną na działce (...) zapobiegało śliskości nawierzchni i nie mogło powodować powstania i utrzymywania się kałuż.

Strona pozwana zaprzeczyła też, że powódka została bezpośrednio z miejsca zdarzenia przewieziona do szpitala w P., ponieważ z karty informacyjnej leczenia szpitalnego powódki wynika, że powódka zgłosiła się do szpitala dopiero w dniu 21 grudnia 2017 r. Ponadto z dokumentacji medycznej nie wynika wprost, że urazy stwierdzone u powódki były spowodowane upadkiem w dniu (...) r. Zdaniem strony pozwanej powódka sama stworzyła warunki do powstania wypadku, a mąż powódki zatrzymując pojazd o kilkadziesiąt metrów od tablicy ogłoszeń zmusił żonę do przejścia przez działkę Nr (...), a następnie drogę publiczną. Gdyby zaparkował samochód bezpośrednio pod tablicą ogłoszeń nie naraził by jej na przejście przez przedmiotową działkę.

Gmina R. zarzuciła, że zadośćuczynienie, którego żąda powódka powinno być uwzględnione przy zastosowaniu zasady umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia łącząc wysokość stopy życiowej społeczeństwa. Zdaniem strony pozwanej dochodzone przez powódkę zadośćuczynienie jest zawyżone i nie znajduje uzasadnienia w skutkach zdarzenia z jej udziałem. Pozwana zakwestionowała też roszczenie odszkodowawcze zarzucając, iż – zdaniem strony pozwanej – powódka nie udowodniła, że dochodzone koszty miały charakter niezbędny dla zapewnienia prawidłowego toku leczenia i były normalnym następstwem powstałej szkody.

Natomiast roszczenie w zakresie odsetek winno być ustalone – w opinii strony pozwanej, która powołała się na wyrok SN w sprawie CKN 361/97, III CKN 301/97 i CKN 650/97– od daty wyrokowania.

Poza sporem było, że w grudniu 2017 r. pozwana Gmina R. nie korzystała z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na terenie miejscowości T. w zakresie działki nr (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 grudnia 2017 r. o godz. 20:49 powódka została przyjęta do (...) Centrum Medycznego S.A. P., gdzie poddano ją leczeniu zachowawczemu z powodu urazu mózgowo-czaszkowego ze złamaniem kości sklepienia czaszki. Powódkę poddano badaniu TK głowy bez kontrastu, a następnie przeniesiono na Oddział Neurochirurgiczny. Powódkę wypisano w dniu 4 stycznia 2018 r. z zaleceniem kontroli w poradni neurologicznej i oszczędzonego trybu życia.

dowód:

- karta informacyjna leczenia szpitalnego powódki z dnia 21.12.2017 r. (...) Centrum Medycznego im. (...) J. P. (...) w P. k. 40 do 43;

- przesłuchanie powódki k- 350.

Na skutek kontuzji zdiagnozowanej u powódki w dniu 21 grudnia 2017 r. stwierdzono następujący trwały uszczerbek na zdrowiu w zakresie:

- uszkodzenia kości sklepienia czaszki i podstawy czaszki – 10 %;

- zaburzeń neurologicznych i psychicznych (encefalopatia bez zmian charakterologicznych) – 30 %;

- uszkodzenia nosa wraz z utratą powonienia (anosomia) – 5%;

dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu laryngologii k- 294 do 165;

- opinia biegłego sądowego z zakresu neurochirurga k- 339 do 348;

Powódka po wyjściu ze szpitala przebywała na zwolnieniu lekarskim przez ok. 20 dni. Nie wymagała pomocy osób trzecich. Jednak jej temperament uległ zmianie: z osoby żywej i wesołej stała się osobą flegmatyczną, obojętną na problemy rodzinne. Przed wypadkiem powódka angażowała się w pomoc charytatywną na rzecz osób ubogich na terenie Gminy R.. Od czasu wypadku przestała się tym interesować, jest bardziej skupiona na sobie i swoim stanie zdrowia. Zgodnie z zaleceniami poszpitalnymi powódka zgłosiła się do Poradni Neurologicznej i do dziś jest pod stałą kontrolą neurologa. Cierpi na bezsenność i zawroty głowy. Zaprzestała uprawiać sport w postaci jazdy na nartach. Powódka stosuje leki ziołowe oraz przeciwbólowe. Powódka w dacie zdarzenia i nadal jest zatrudniona jako (...) w Zespole(...) w W..

dowód:

- zeznania świadka J. U. k-180; M. C. k-230-237;

- przesłuchanie powódki k- 493;

Obowiązek utrzymania nawierzchni dróg i chodników na terenie T. w należyтым stanie ponosi (...) podlegający Burmistrzowi Gminy R.. W dniu 2 stycznia 2017 r. strona pozwana zleciła (...) Spółce z o.o. w R. bieżące utrzymanie czystości i porządku oraz utrzymanie zimowe terenów gminnych pozwanej Gminy. Wykonawca został zobowiązany do sporządzania miesięcznych harmonogramów wykonanych prac porządkowych. Działka nr (...) w dacie zdarzenia posiadała nawierzchnię szutrową posypaną kruszywem.

dowód:

- umowa nr (...) k.112136;

- przesłuchanie Burmistrza Gminy R. k.;
- zeznania świadków: J. G. (...) – 228, M. P. k.252-257.

W dniu (...) r. w rejonie miejscowości T. temperatura powietrza na wysokości 2m nad poziomem gruntu od początku doby do godzin przedpołudniowych wynosiła -7/-6, a przy powierzchni gruntu -6/-5. Do godzin popołudniowych temperatura powietrza wynosiła -4/-3, a przy powierzchni gruntu -3/-2 i do końca doby utrzymywała się w tej wysokości. Od godzin południowych do końca doby występowały z przerwami opady śniegu tworzące na nawierzchni gruntu warstwy pokrywy miejscami o wysokości 1 cm.

dowód:

- umowa informacja meteorologiczna 150-151.

Powódka zwróciła się do strony pozwanej o wypłatę zadośćuczynienia i odszkodowania pismem z dnia 23 sierpnia 2018 r. , ale bezskutecznie.

dowód:

- pismo powódki z dnia 23.08.2018 r. 76-80;
- pismo strony pozwanej do powódki z dnia 10.10.2018 r. k-81.

Sąd zważył co następuje:

Odpowiedzialność strony pozwanej opiera się na przepisie art. 417 § 1 k.c. stanowiącym, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Jednakże w orzecznictwie przyjmuje się, że działania zarządców dróg publicznych w zakresie nadzorowania stanu technicznego infrastruktury drogowej nie mają charakteru czynności władczych względem sytuacji prawnej jednostek, a samo utrzymywanie bezpiecznego stanu dróg jest tylko zobowiązaniem skutecznego działania zgodnie z zasadami racjonalnego administrowania, a nie zobowiązaniem rezultatu. W konsekwencji, naruszenie tych obowiązków przez zarządcę drogi rodzi jego potencjalną odpowiedzialność względem poszkodowanych na ogólnych zasadach odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c., a nie na podstawie szczególnej z art. 417 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie IACa 757/19).

Do obowiązkowych zadań własnych gmin należy zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U tekst jedn. z 2022 r. poz. 2519) w brzmieniu z dnia 19 grudnia 2017 r. m.in.zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie i stworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania, w szczególności: gminy tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Stąd podstawę prawną zgłoszonego przez powódkę żądania stanowi przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 415 kc przy uwzględnieniu przepisu art. 361 k.c. W myśl art. 6 kc ciężar udowodnienia faktów prawotwórczych, spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, tzw. onus probandi spoczywa na tym, kto przedstawia określone twierdzenia, a nie na tym, kto im przeczy. W omawianym zakresie, istotną rolę pełnią także przepisy proceduralne, kształtując zasadę tzw. kontrydiktoryjności postępowania cywilnego. Art. 3 k.p.c. zobowiązuje strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Art. 232 k.p.c. nakłada z kolei na strony obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia (udowodnienia faktów będących podstawą żądania). Później, następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną. Stąd chodzi nie o każdy fakt, lecz o fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc o fakty prawotwórcze, czyli wykazujące istnienie prawa oraz fakty

niweczące lub tamujące prawo, czyli wskazujące na to, że żądanie strony jest nieuzasadnione. Ponieważ w razie tzw. szkód na osobie udowodnienie istnienia adekwatnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 kc może natrafić na trudności, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto zasadę, że skoro istnienie związku przyczynowego, jeśli chodzi o zdrowie ludzi, z reguły nie może być absolutnie pewne, to do przyjęcia go wystarcza, że jest on ustalony z dostateczną dozą prawdopodobieństwa (por. wyroki z 17.06.1969 II CR 165/69 OSPiKA 1970 nr 7-8, poz. 155, z 14.12.1973 r., II CR 629/73 OSPiKA 1975 nr 4, poz. 94).

Tymczasem w niniejszej sprawie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy -w ocenie Sądu -nie daje jednoznacznej pewności ani nawet dostatecznej pewności do przyjęcia, że powódka doznała krzywdy w dniu (...) r. w okolicznościach przez nią opisanych i tym samym nie wykazała zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 6 kc - iż strona pozwana ponosi odpowiedzialność za zmiany czaszkowo-mózgowe stwierdzone u powódki w dniu 21 grudnia 2017 r. w (...) Centrum Medycznym w P.. Powódka wywodzi swoje żądanie z faktu poślizgnięcia się na oblodzonej nawierzchni na działce nr (...) w miejscowości T. w dniu (...). Jednak fakt ten wynika wyłącznie z przesłuchania powódki oraz z zeznań jej męża J. U. (2), który jest zainteresowany wynikiem sprawy. Powódka nie przedstawiła w istocie żadnych innych wiarygodnych dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń. Należy przy tym zauważyć, że wbrew opisanemu w pozwie przebiegu zdarzenia - z przesłuchania powódki i jej męża wynika, że powódka z miejsca zdarzenia nie została zabrana do Centrum Medycznego w P., ale pojechała wraz z mężem do domu. Dopiero w dniu 21 grudnia 2017 r. udała się do Szpitala. Zastrzeżenia Sądu budzi także przebieg zdarzenia i zakres uszkodzeń ciała powódki, albowiem u powódki w dniu 21 grudnia 2017 r. po przeprowadzonym badaniu TK głowy stwierdzono uraz mózgowo-czaszkowy ze złamaniem kości sklepienia czaszki i podstawy czaszki. Nie stwierdzono natomiast uszkodzenia nosa, opisanego przez biegłego z zakresu neurochirurgii w toku niniejszego postępowania. Innym bowiem rodzajem uszkodzenia ciała jest utrata węchu, która łączy się uszkodzeniem mózgowo-czaszkowym. Ponadto powódka ani jej mąż nie potrafili dokładnie opisać przebiegu zdarzenia, ponieważ z ich opisu zdarzenia wynika, że powódka upadła na plecy, a nie na twarz. Zatem zakres uszkodzeń stwierdzonych podczas takiego upadku stoi w sprzeczności z uszkodzeniem nosa.

Ponadto także dokumentacja fotograficzna miejsca zdarzenia wykonana dopiero w kilka tygodni po zdarzeniu nie odzwierciedla stanu nawierzchni z dnia zdarzenia. Wątpliwości te powodują, że nie można zdaniem Sądu przyjąć bezpośredniego adekwatnego związku między upadkiem powódki w dniu (...) r. a zakresem uszkodzeń ciała stwierdzonych przez biegłego neurochirurga, który oparł się przy wydaniu opinii na dokumentacji medycznej, ale również na wywiadzie lekarskim i aktualnym wyniku TK głowy powódki. Samo zaś zdarzenie zostało zgłoszone przez powódkę stronie pozwanej dopiero w sierpniu 2018 r.

Działka nr (...) w dacie zdarzenia posiadała nawierzchnię szutrową, tj. posypaną kruszywem, które nie wiąże wody, ale ją przepuszcza, a przez swoją strukturę chroni nawierzchnię przed poślizgiem. W dniu (...) r. warunki atmosferyczne w T. nie miały charakteru intensywnych opadów. Do godzin popołudniowych temperatura powietrza wynosiła -4/-3, a przy powierzchni gruntu -3/-2 i do końca doby utrzymywała się w tej wysokości. Od godzin południowych do końca doby występowały z przerwami opady śniegu tworzące na nawierzchni gruntu warstwy pokrywy miejscami o wysokości 1 cm.

Wszystkie te okoliczności podają w wątpliwość twierdzenia powódki, że za skutki upadku powódki w dniu (...) r. strona pozwana ponosi odpowiedzialność.

W świetle tak poczynionych rozważań Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione na podstawie art. 415 kc, przyjmując niewykazanie przez powódkę zaniechania przez stronę pozwaną utrzymania bezpiecznego stanu działki nr (...) w dniu (...) r. oraz związku przyczynowego między stanem działki, powstaniem u powódki uszczerbku na zdrowiu.

Mając na uwadze stopień uwzględnionych roszczeń stron Sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej koszty procesu na podstawie art. 98 k.p.c z zw. z § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, stosując jednocześnie wobec niej przywilej z art. 102 kpc i nie obciążając jej dalszymi kosztami sądowymi z uwagi na charakter dochodzonego roszczenia i stan zdrowia powódki w świetle jej sytuacji materialnej.